

Nyugdíjas-búcsúztató

Év végével az ajkai Bányászati Igazgatóság egy régi dolgozójától búcsúzott munkatársi és vezetői közössége. *Kozma Károly* geológus csoportvezető sok-sok évi szolgálatkés, lelkiismeretes munka után vonult megérdemelt pihenésére, azaz nyugdíjba.

A parkerdei faházban december 16-án köszönt el tőle *Tamaga Ferenc* bányászati igazgató azzal, hogy a búcsúzás Karcsi bácsi aktív korszakát zárj le, munkájára az elkövetendő időszakban ugyanúgy számítnak, mint eddig. Megerősíti ezt e sorok írója azzal, hogy ő továbbra is a városi múzeum hatáskörében gondozza, felügyeli, irányítja a Bányászati Múzeumot és az erőművi emlékházat. Végül, de nem utolsó sorban az „Energia” lap szerkesztőbizottsági munkájából sem mentjük fel. Aktivitására, jó hangvételi írásaira ezután is havi rendszerességgel számítnak azzal, hogy reméljük cikkíró-készsége nem lankad, és mindig lesz aktuális gondolata számunkra. A méltatások és a szerény kis ajándékok átadása után az előbbieken leírt jó tulajdonságait (már ami az íráskészségét illeti) Károly bátyánk a mellékelt rigmussal igazolta:

–Vasiné–

Geológus epilógus

E meddővel tarkított kréta korú szenet
A Bakonyban elrejtett kis bányatelepet
Harminckét éve ismerem, mint a tenyerem
Itt kerestem vékonyabb-vastagabb kenyerem.
Harminckét éve veletek vagyok
Zöld és poroshasú firmák, felszentelt balekok
Hályog volt szememen, mikor ide jöttem
Nem követeltem, semmi sem kértem
Csak, hogy a földtant tiszteljétek
Minden jóslatát készpénznek vegyétek
Több-kevesebb sikerrel elértem nálatok,
Hogy adott helyzetünket ugyanúgy lássátok
Ám mégis gyakran azt csináltátok
Mitől a geológus hógutát kaphatott.
Hiába mondtam, vető van ott pajtás
Geológus mondja, gond semmi, előre, hajtás!
S mikor a vető meddőt hozott elénk
A geológust rögvést elővették.
Ki tervezte e fejtést, be kellene csukni,
Tudtam, én voltam, de mit lehetett szólni.
Ha nem lennél itt komám, ezt sem fejtenék
Ám e közös gyötrődés nélkül – kérdelem én – ma mit fejtenék?
Szaladj, csinálj szelvényt, a meddőből szenet,
S ha nézed a szelvényt csukd be a szemed!
Nálunk minden szuper, az emberek, a bánya
Reméljük, a geológus ugyanígy látja.
A mi bányánkban nincs se vető, se meddő,
Csak megátalkodott geológus, aki kételkedő.
Hiába mondtam víz van felettünk
Víz van alattunk, vízben a fenekünk
Nem egészen úgy van, a víz is hullámos
Csak később jön utánunk semmiképpen sem most.
Rég szerettem volna elmondani nektek,
Hogy én ismerem jobban a kréta telepeket
Én ismerem jobban a fektűt és a fedőt
Ám sokszor voltak mégis kételkedők.
Mert töletek a tonnát Giga-joulet kérték
És külön ráhatással mindezt el is érték
Hogy közben jött a vető, és a vízbetörés
Isten csapása volt és váratlan vízómlés
Mindennek oka csak a geológia
S jött a kényszerszülte szöveg, és a letargia.
Ám a lényeg mégis, hogy termelgettünk
Igaz, hogy szén helyett néha vizet meregettünk.
Immár harminckét éve játszuk együtt mindezt,

És lám mindezen senki sem vesztett.
Mindennél fontosabb, hogy élnek még a bányák
A zivataros idöket mindvégig kiállták.
Nem zárta be a KIV, a KDT, a MÁSZ
Mert együtt, egymást, mindig támogatták.
Majd jött a VSZV söt az F.A.
Amit nem értettünk sem akkor, sem ma.
Ám megértettük kényszerhelyzetünket,
Hogy integrálnak megvesznek bennünket.
Sokan úgy érzik, szendvics lett belölünk
Két erömű közé beéptítettünk.
De én mondom, higgyétek nem is olyan rossz
Nem vagyunk egyedül, mikor künn a káosz.
Nem lett istencsapása az integráció
Mert azért mégis van benne egy kis ráció.
Harminckét év alatt sok vihart megértem
Megdöztöm, hogy e napot is megéljem.
Kedves Barátaim, idősebbek és fiatalok
Lélekben mindig veletek maradok.
Szemem előtt látom a bányát, a helyzetet
Amit a jövőben műveltek, s bizonytalannal megélték
Sajnálom majd, hogy nem mondhatok ellent
Nem terelem a lényegre figyelmeztet
Elviszem magammal a harminckét évemet
Amit az elődökkel és veletek megéltém.
De míg lélegzem és élek, rátok gondolok,
Geológusként is bányász maradok.

(Ezen írást azért adja közre a szerkesztőség, hogy a bányász kollégák nagy közössége ismerje meg a geológus életútját és a fiatalok számára hasznos intelmeit.)

Kezdet és befejezés

'59 februárját írtuk akkor. Két kis bőröndömmel megérkezve felvételre jelentkeztem a tokod-altatói kutató üzemnél. Egy hosszú, alacsony építész, nemrég még felvonulási épületnek használt telephely kis irodájának egyikében valamilyen könyvbe beírták a nevem, ezzel az aktussal „dolgozó” lettem.

Első munkanapom estéjét – éjszakáját – a napi nyolc óra után, túlóra nélkül, mert az is természetes volt akkor – már a dorogi határban felállított szénfűrőberendezés mellett egy bódében töltöttem, a házilag készített csövből hegesztett izzó vaskályha mellett. Vártam, hogy a soha nem látott fűrómagokat felszínre hozzák és megállapítsam, hogy mennyi a szén, mennyi hiányzik belőle. S ha hiányzott „álmodnom kellett” valamit helyette.

Ezután a nagyon rövidnek tűnő évek hosszú sora jött egymást követve, a munkával, emberekkel, eseményekkel kapcsolatos megélésekkel együtt. Ezek ma már csak nekem fontosak, egymás mellett sorakoznak emlékeim tárházában. Most bezárom az ajtaját, később talán egy-egy elöveszek és – jobb híján – eljátszadózom a soha meg nem valósítható gondolatokkal. Mi lett volna, ha...

Nemrég befejezésként, amikor sokkal fiatalabb munkatársaim, vezetőim között tölthettem néhány órát a magam is építette faházban, akaratlanul is az első munkanap jutott eszembe.

A kezdet és most a befejezés. Munkatársaim szavakká formált gondolatai jólestek. Ki nem mondott gondolataikat köszönöm. Tudom, hogy ilyen korára az ember már összegyűjt egy-két rigolyát, ami ellen nehéz védekezni, gyógyszer sincs rá. Olyanok ezek, mint az ízületi bántalmak, jönnek maguktól kéretlenül.

Ilyenkor szokás azt mondani, hogy jó lenne most kezdeni, fiatalnak lenni. Nem tudom, hogy lenne-e nehezebb, látva a ma útnak induló – útjukat kereső – fiatalok néhány zsákutcával terhelt mozgásterét, lehetőségét. Ennek ellenére azt hiszem azért minden egy irányba, előre mozog, még a kitörőkkel együtt is, és a ma történései a kezdők számára majd az első emlékek, élmények lesznek.

S mennyi minden jön még utána, míg nem egyszer ők is feltehetik önmaguknak a megválaszolhatatlan kérdést. Mi lett volna ha...

Ám jó ha tudják, hogy minden pillanatban két út van előttünk, ezek közül kell kiválasztanunk az egyiket, és soha nem tudjuk meg merre vezetett volna a másik. Lehet, hogy a jobbat választottuk, de sohasem tudhatjuk meg, melyik lett volna közülük a legjobb.

Kozma Károly